

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ GALÁCIA PONKON PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya moropai innape Jesus ku'nenan Galácia poronkon pia yarima'pîiya. Mîikîrî Paulo wanî'pî Jesus naipontî'san yonpa pe. Inkamoro pia Paulo wîtîsa' wanî'pî itekare ekareme'se. Morî pe yapisî'pî to'ya moropai innape ikupî'pî to'ya. Mîrîrî tîpo Paulo wîtî'pî to' piapai. Moropai tîiko'mamî tîpo, to' yekare eta'pîiya, î' kai'ma tiaronkon erepamî'pî inkamoro pia amenan yekare ekareme'se. Taapîtî'pî to'ya, e'mai'pe to' neta'pî Paulo winîpai wanî'pî morî pe teuren tîise mîi pîkîrî neken. Inî' panpî' itu'se awanî. Judeuyamî' yeseru kupî to'ya e'pai awanî, ta'pî to'ya. Circumcisado pe e'pai to' wanî Paapaya inkamoro yapi'to'pe tînmuku pe, ta'pî to'ya.

Moropai inî' ta'pî to'ya, Pauloya to' yenupato' wanî pepîn Paapa maimu pe maasa pra Paapa winîpainon pepîn mîrîrî. Pemonkonyamî' winîpainon mîrîrî Paulo nekaremekî'pî, ta'pî to'ya. Mîrîrî warantî inkamoro yenupa'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta yarima'pî Pauloya inkamoro esenku'tî namai. Moropai to' yenupa'pîiya î' kai'ma yairî to' ko'manto'pe.

Umaimu Man Aapia'nîkon

¹ Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka aapia'nîkon. Uurî wanî imenkasa' pe, yaipontîsa'

pe, anî'rî pemonkon nîmenka'pî pe pra, tîise Jesus Cristo nîmenka'pî pe wanî. Moropai Paapa, itun nîmenka'pî pe wanî, manni' Paapa, isa'manta'san kore'tapai Jesus pîmî'sa'ka'tîpon. ² Tauya tamî'nawîronkon uyonpakon, tarî uupia to' wanî manni'kanya tîmaimukon yarima pî' man amîrî'nîkon Galácia soosirîkon tawonkon pia.

³ Morî epe'mîra tîntîrî tîrî Paapaya yu'se wai aapia'nîkon. Moropai tîwanmîra tîwe'to' tîrî Uyunkonya moropai Uyepotorîkon Jesus Cristoya itîrî yu'se wai aapia'nîkon. ⁴ Mîikîrî Cristo eturumaka'pî tîisa'mantapa kai'ma, uurî'nîkon pîika'tîpa umakuyikon winîpai. Mannankan sîrîrî pata po tîiko'mansenon pemonkonyamî' imakui'san warantî e'nî namai, uurî'nîkon mo'kapa kai'ma aasa'manta'pî. Î' kai'ma itu'se Paapa, uyunkon e'to' yawîrî ikupî'pîiya. ⁵ Jesus nîkupî'pî wenai, —Morî pe pu'kuru man, Paapa —taapai'nîkon man tîwîrî rî. Mîrîrî warantî taapai'nîkon.

Tiwinan Itekare Yairon

⁶ Mararî pra esenumenkan pî' wai teesewankono'mai uyewan ya'. Maasa pra manni' amîrî'nîkon yannotîpon morî pe, epe'mîn ke, mîikîrî rumakasa'ya'nîkon tiwinarî. Moropai mîikîrî tîrumakai tiaronkon nekaremekî yapi'sa'ya'nîkon. ⁷ Tîise tiaron Cristo yekare ye'ka ton pra man. Mîrîrî pî' eseurîma, maasa pra mîrîrî kai'ma amîrî'nîkon yaka'manenan moro to' man. Inkamoro eseurîma ko'mannîpî akore'ta'nîkon. Yairon Cristo yekare miakanma yu'se to' ko'mamî. ⁸ Tîise anî'ya mîrîrî ye'ka miakanma ya, annaya,

mîwîni pra awanî ya, inserî ka' poinonya ekaremekî ya tiaron pe, anna nekaremekî'pî warantî pra, mûkîrî e'taruma'tî apo' ya' yu'se wai. ⁹ Sîrîrî pî' pena anna eseurîma'pî. Inî'rî tauya sîrîrî. Anî'ya tiaron pe itekare ekaremekî ya, î' yapi'sa'ya'nîkon warantî pra, ipatîkarî mûkîrî e'taruma'tî apo' ya' yu'se wai.

¹⁰ Sîrîrî warantî eseurîma ya, pemonkonyamî' yapurîuya sîrîrî? Kaane, tiwin kin mîrîrî pî' pra! Tîise Paapa yapurîuya pe eseurîmato' yu'se wanî sîrîrî. Pemonkonyamî' yapurîuya pe eseurîma ya, morî pe upî' to' eseurîmato'pe, moriya Cristo poitîrî pe wanî pepîn e'painon.

Î' Kai'ma Yaipontîsa' Pe Tîwanî Pî' Paulo Eseurîma

¹¹ Uyonpayamî', tauya sîrîrî apî'nîkon. Sîrîrî Cristo yekare ekaremekîuya manni', mîrîrî wanî pepîn tiwin kin pemonkon esenumenkato'.

¹² Tiwin kin anî' winîpai moropai anî'ya uyenupasa' pra man. Tîise Jesus Cristo winîpai neken eta'pîuya. Moropai mûkîrîya yenpo'pî uupia, mîrîrî ekareme'to'peuya kai'ma.

¹³ Pena î' kai'ma uuko'manpîtî'pî yekare epu'tî'pîya'nîkon, anna Judeuyamî' yeseru ya' uuko'manpîtî yai. Moropai î' kai'ma Cristo yapurînenan taruma'tîpîtî'pîuya mararî pra îri pe to' winîkîi. Moropai tamî'nawîron anku'pai e'to' ku'pîtî'pîuya to' winîkîi, to' tî'kato'peuya. ¹⁴ Uurî e'pîtî'pî tamî'nawîron Judeuyamî' yeseru yawîron pe, tiaronkon uyonpayamî' yentai. Moropai î' kai'ma tamî'nawîrî yawîrî ikupîuya yuwapîtî'pîuya, î' kai'ma utamorî'san yeserurî'pî.

15 Tîise morî pe tîwe'to' wenai Paapaya umenka'pî pena, maasa esenpo pra tîise usan ro'ta yapai. Moropai uyanno'pîiya î' kai'ma tîmîrî ton pe e'to'pe. 16 Moropai î' pensa sîrîrî anekareme'pai Paapa wanî yai upî' tînmu yenpo'pîiya. Ta'pîiya tekare ekaremekîuya yu'se tîwanî mannankan Judeuyamî' pepîn pî'. Mîrîrî etasau'ya pata pai, anî' winîpai upanamanen ton yuwasau'ya pra wai. 17 Moropai Jerusalém pona uutîsa' pra wai mannankan taipontîsanon pe, inmenkasa'kon pia, manni'kan urawîrî tîwe'sanon. Inkamoro pia uutîsa' pra wai upanamato'pe to'ya. Tîise uutî'pî Arábia pata ya' keren pona. Miarî uuko'mamî'pî. Moropai mîrîrî tîpo, enna'po'pî Damasco cidaderî pona. 18 Miarî uuko'mamî'pî eseurîwî'ne kono' kaisarî. Mîrîrî tîpo, uutî tu'ka'pî Jerusalém pona, Pedro anepu'pai wanî ye'nen. Moropai miarî uuko'mamî'pî asakî'ne domingo kaisarî. 19 Moropai mîrîrî yai, tiaronkon Jesus naipontî'san era'masau'ya pra wai, tîise Tiago neken, manni' Uyepotorî yakon era'ma'pîuya.

20 Mîrîrî warantî awanî'pî, useruku pepîn. Sîrîrî menukauya sîrîrî, Paapaya epu'tî tanne, î' kai'ma yairî eseurîma sîrîrî. 21 Moropai mîrîrî tîpo, uutî'pî Síria pata poro moropai Cilícia pata poro. 22 Mîrîrî yai, uurî asarî tanne, Judéia soosirî tawonkonya uyepu'tî pra awanî'pî. 23 Eta pe neken uyekare eta'pî to'ya, tiaronkon eseurîma pî'. Taapîtî'pî to'ya: —Tarîpai manni' uurî'nîkon taruma'tîpîtîtîponya innape iku'sa' tîuya ekareme'pîtî'pî man, manni' uurî'nîkonya innape iku'to' anaretî'kapai e'pîtî'pî ya —taapîtî'pî

to'ya. ²⁴ Moropai uwenai inkamoroya taa pî' man Paapa pî': —Morî pe nai, Paapa. Kure'nan amîrî, mûkkîrî anna taruma'tîtípon pîika'tîsa'ya nai —kai'ma Paapa yapurî'pî to'ya.

2

Paulo Moropai Tiaronkon Jesus Naipontî'san

Eporî Tu'ka Pauloya

¹ Asakîrîrî pu' pona tîimo'tai (14) kono' uuko'mamî tîpo, enna'po tu'ka'pî Jerusalém pona Barnabé yarakkîrî. Moropai Tito nîrî yarî'pîuya uyarakkîrî. ² Miarî ya uutî'pî, maasa pra Paapaya ekaremekî'pî upî' miarî ya uutîto'pe. Miarî erepansa' yai, anna emurukuntî'pî manni'kan soosi esanon neken pokonpe. Anna emurukuntî'pî anna eseurîmato'pe iponarî. Mîrîrî yai to' pî' Cristo yekare ekaremekî'pîuya tamî'nawîrî manni' Judeuyamî' pepîn pî'. Í' kai'ma unekaremekî'ko'mannîpî ekaremekî'pîuya. Maasa pra mîrîrî esenyaka'manto' wanî yu'se pra awanî'pî í' pe pra rî. Tîise inna, mîrîrî warantî ikupî pî' ako'mankî, taa to'ya yu'se awanî'pî. ³ Mîrîrî eta tîuya'nîkon ya, eta'pî to'ya morî pe, innape ikupî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen uwanîyakon Tito, Judeu pepîn tîise Grego, mûkkîrî ena e'pai man Judeu yeseru ya', taa to'ya pra awanî'pî. ⁴ Tîise tiaronkon wanî'pî moro, innape Jesus ku'nenan pe tîwe'ku'sanon moropai inkamoro emurukuntîsa' wanî'pî anna pokonpe. Tîise inkamoroya taa ko'mannîpî Tito ena e'pai man Judeuyamî' yeseru ya'. Inkamoro warayo'kon ewonsa' wanî'pî ama' pe anna yako'menkakonpa kai'ma. Í' kai'ma

ikupî annaya anera'mapai tîwanîkon ye'nen, Jesus yarakkîrî anna e'to' wenai. Inkamoro wanî'pî î' kai'ma Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî anna wanî yu'se. Tîise Cristo pemonkono pe e'nî ye'nen, unкупîkon ton Moisés nurî'tî nekaremekî'pî kupî pepîn. ⁵ Mîrîrî ye'nen mîrîrî pî' inna, mîrîrî yawîrî ku'pai'nîkon man, taasa' annaya pra man. Maasa pra yairon Cristo yekare, manni' aneta'pîkon ko'manto'pe aapia'nîkon, tiaron pe miakanma anî'ya namai.

⁶ Tîise manni'kan soosi esa' pe tîwe'sanon, uyentainokon pe anкупî'sanya upanamasa' pra man, amenan esenumenkato' ke. (Tîise uurî pia anî' wanî pepîn tiaron yentai tîise Paapaya ukupî'pîkon se' kaisarî e'nîto'pe'nîkon.) ⁷ Tîise inkamoroya î' kai'ma Paapaya esenyaka'mato' ton tîisa' era'ma'pî, Jesus Cristo yekare ekaremekî pî' manni'kan Judeuyamî' pepîn pî'. Î' kai'ma Paapaya Pedro kupî'pî Judeuyamî' pî' itekare ekareme'to'peiya warantî. ⁸ Maasa pra Paapa esenyaka'ma manni' warantî Pedro yarakkîrî Judeuyamî' pî' itekare ekaremekî pî'. Mîrîrî warantî nîrî uurî wenai Paapa esenyaka'ma Judeuyamî' pepîn pî' itekare ekareme'to'peuya. ⁹ Mîrîrî ye'nen Tiagoya moropai Pedroya moropai Joãoya manni'kan soosi esa' pe tîwe'sananya epu'tî'pî, î' kai'ma Paapa nîkupî'pî pe awanî. Moropai inkamoroya tenyakon tîrî'pî uurî pia moropai Barnabé pia. Mîrîrî ye'nen inna ta'pî annaya î' kai'ma Judeu pepîn kore'ta anna esenyaka'ma pî', moropai inkamoro esenyaka'ma tanne Judeuyamî' kore'ta. ¹⁰ Tîise esatî'pî

inkamoroya anna pí', anna wanmîra manni'kan í' ton pînón sa'ne, to' kore'tawonkon kupî annaya namaí. Tîise mîrîrî kupî yuwa pí' uuko'mamî sîrîrî, uuwanmîra ikupîuya pra itu'se wanî ye'nen.

Paulo Eseurîma Pedro Pî' Meruntî Ke

Antioquia Cidaderî Po

¹¹ Antioquia cidaderî po uuko'mamî tanne, Pedro erepamî'pî miarî ya. Mîîkîrî pí' eseurîma'pî meruntî ke, tamî'nawîronkon rawîrî si'ma. Maasa pra iteseru wanî'pî yairî pra. ¹² Pena iteseru wanî'pî see warantî. Maasa inkamoro Tiago narima'san erepamî pra tîise, Pedroya tekkari yonpapîtî'pî manni'kan innape Jesus ku'nenan pokonpe, Judeuyamî' pepîn pokonpe, Judeuyamî' yeseru yawîrî pra. Tîise inkamoro warayo'kon erepamî'pî pata pai inî'rî tekkari anonpapai pra eena'pî Judeuyamî' pepîn pokonpe. Maasa pra eranne' pe eena'pî inkamoro warayo'kon Jerusalém poi iipî'san pí', to' yeseru anku'pai tîwanî ye'nen. Judeuyamî' yeseru yawîrî innape Jesus ku'nenan ko'mamî e'pai awanî, taa to'ya. Mîrîrî ye'nen inî'rî Judeuyamî' pepîn pînamaiya pra eena'pî. ¹³ Moropai tiaronkon Judeuyamî' innape Jesus ku'nenan e'menka'pî Pedro pokonpe tîwanîkonpa Judeuyamî' pepîn pokonpe tekkarikon anonpapai pra. Moropai Barnabé ena'pî to' warantî nîrî anî' pînamaiya pra. Eranne' pe eena'pî inî'rî yairon anku'pai pra.

¹⁴ Mîrîrî era'mauya yai, epu'tî'pîuya yairî pra awanî. Cristo yekare nekareme'to' yawîrî pra awanî. Mîrîrî ye'nen ta'pîuya Pedro pí' tamî'nawîronkon rawîrî si'ma. —Akî, Judeu pe

pu'kuru awanî, tîise aako'mamî pepîn Judeuyamî' yeseru yawîrî. Ayekkari yonpapîtî'pîya Judeuyamî' pepîn pokonpe to' warantî. Tîise “Taatarimai to' piapai”, taaya, “Judeuyamî' yeseru kupîya'nîkon e'pai man”, taaya to' pî', to' piapai taatarimai. Tîise mîrîrî wanî pepîn yairî –ta'pîuya ipî'.

Judeuyamî' Moropai Judeuyamî' Pepîn E'pîka'ti Innape Ikupî To'ya Wenai

¹⁵ Ta'pîuya Pedro pî': –Uurî'nîkon wanî Judeuyamî' pe esenpo'san pe. Manni'kan imakui'san, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî pra tîwe'sanon, Judeuyamî' pepîn pe esenpo'san pe pra e'nî. ¹⁶ Tîise epu'tî, uurî'nîkon innape Jesus ku'nenanya pemonkon yapisî Paapaya pepîn Moisés nurî'tîya yenupanto'rî'pî konekaiya wenai, tîise innape Jesus Cristo ku'toi'ya wenai yapisîiya morî pe. Mîrîrî ye'nen Judeuyamî' pepîn warantî uurî'nîkon nîrî yapisî Paapaya innape Jesus Cristo ku'sa' wenai, mîrîrî Moisésya yenupanto' rî'pî koneka wenai pra. Maasa pra anî' kupî Paapaya pepîn morî pe Moisésya yenupanto' rî'pî kupîiya wenai.

¹⁷ Judeuyamî' esenumenka see warantî, î' pensa morî pe ukupîkon Paapaya yuwa ya, innape Jesus Cristo kupî wenai, uurî'nîkon wanî imakui'san pe Judeuyamî' pepîn warantî. Imakui'pî pe e'nî, maasa pra Moisésya yenupanto' rî'pî yawîrî pra ko'mannî wenai. To' esenumenka mîrîrî warantî, tîise to' esenku'tîsa' man. Maasa pra Cristoya imakui'pî pe e'kî, Paapa maimu yawîrî pra e'kî taasa' pra man. ¹⁸ Manni' pena esuwa'ka'pî ku'se

enna'po eserike pra man. Mîrîrî ye'nen taa eserike pra man, Moisés nuri'tiya yenupanto' rî'pî yawîrî e'nîpai'nîkon. Maasa pra mîrîrî ta'nîkon ya, imakui'pî pe rî ko'mannî, mîrîrî yawîrî ko'mannî eserike pra man. ¹⁹ Tarîpai uurî, mîrîrî Moisés nuri'tiya yenupanto' winîkî inî' î' ton pra wai. Manni' isa'manta'pî warantî wanî sîrîrî iwinîkî. Tarîpai enen esepu'tî sîrîrî Paapa winîkî neken. Uurî sa'manta'pî Cristo yarakkîrî pakî'nan po aasa'manta yai. Maasa pra morî pe uurî'nîkon yapisi Paapaya pepîn, mîrîrî Moisés nuri'tiya yenupanto' yawîrî ko'mannî wenai. ²⁰ Mîrîrî ye'nen uuwarîrî uuko'mamî pepîn enen, tîise manni' Cristo enenan ko'mamî sîrîrî uyarakkîrî. Moropai sîrîrî uuko'mamî manni' innape Paapa munmu kupîuya ye'ka pe. Manni' usa'namatîpon moropai uurî ton pe tîwarîrî eturumaka'pî tîisa'mantapa. ²¹ Morî pe uku'to' Paapaya kupî pî' wai innape. Maasa pra Moisés nuri'tiya yenupanto' kupî wenai morî pe Paapaya uurî'nîkon yapisi ya, moriya î' pe pra rî Cristo sa'manta'pî kupî mîrîrî.

3

Morî Yekaton Wannî Iipî

Innape Jesus Kupî Wenai Uyewankon Ya'

¹ Tarîpai eseurîma etatî Galácia ponkon. Pakkokon amîrî'nîkon. Anî'ya amîrî'nîkon ma'tanîpî'pî mîito'pe mîrîrî warantî awanîkonpa. Maasa pra pena amîrî'nîkonya unekaremekî'pî epu'tî'pî aronne, î' kai'ma pakî'nan po Jesus Cristo sa'manta'pî yekare epu'tî'pîya'nîkon.

² Tarîpai ayekaranmapouya'nîkon sîrîrî, Paapa

winîpainon Morî Yekaton Wannî yapisi'pîya'nîkon Moisés yenupanto' rî'pî kupîya'nîkon wenai? Innape Jesus Cristo yekare kupîya'nîkon wenai ka'ri? Tarîpai umaimu yu'tî. ³ Yapisî'pîya'nîkon innape Jesus kupîya'nîkon wenai. Tîise î' ton pe Moisésya ayenupa'pîkon yawîrî anku'pai awanîkon mîrîrî? Aawarîrî'nîkon morî pe e'pai awanîkon? ⁴ Innape Jesus kupî'pîya'nîkon patapai, tamî'nawîron î' e'kupî'pî ayarakkîrî'nîkon, amoronkon, aatausinpato'kon, mîrîrî kupî pî' naatî î' pe pra rî? Î' pe pra awe'sa' pra man. ⁵ Paapaya Morî Yekaton Wannî tîrî aapia'nîkon, moropai anî' nîkupî pepîn kupî ya akore'ta'nîkon, mîrîrî Moisésya yenupanto' rî'pî kupîya'nîkon wenai? Mîrîrî wenai pra, tîise Cristo yekare etaya'nîkon wenai, innape ikupî'pîya'nîkon wenai.

⁶ Mîrîrî warantî Abraão nurî'tî wanî'pî. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

—Mîîkîrîya innape Paapa maimu kupî'pî moropai
innape tîkupîiya wenai,

Paapaya yapisi'pî yairî pu'kuru iku'sa' tûuya ye'nen

Gn 15.6

—taasai'ya man. ⁷ Mîrîrî ye'nen epu'tî man, yaironkon pe e'nî Abraão nurî'tî payannî'san pe pu'kuru, innape ikupî ye'nen. ⁸ Pena Paapa maimuya ta'pî î' kai'ma Judeuyamî' pepîn kupî tûuya yairon pe. Mîrîrî ekaremekî'pîiya e'mai' pe Abraão pî'. Ta'pîiya see warantî:

—Amîrî wenai tamî'nawîron pata ponkon
pemonkonyamî' ton pe morî kupîuya pe
wai *Gn 12.3; 18.18; 22.18*

—ta'pîiya. ⁹ Mîrîrî ye'nen mîrîrî yawîrî awanî. Abraão nurî'tî, manni' innape tîku'sa' Paapaya

warantî tamî'nawîronkon innape tîku'nenan kupîiya, morî pe Abraão kupî'pî tîuya warantî.

¹⁰ Manni'kan Moisésya yenupanto' rî'pî yawîrî tîlko'mansenon taruma'tî Paapaya pe man. Maasa pra imaimu menukasa'ya taasa' man:

—Tamî'nawîronkon yawîrî pra tîlko'mansenon tîwîrî manni' awe'menukasa' ya' manni' tîwe'sanon,

inkamoro ye'ka taruma'tîuya pe man *Dt 27.26*

—taasai'ya man. [Epu'tî man, tamî'nawîronkon wanî imaimu yawîrî pra.] ¹¹ Inna, seru' pepîn, anî' kupî Paapaya pepîn yairon pe, mîrîrî Moisésya yenupanto' rî'pî kupîiya wenai. Maasa pra imaimu e'menukasa'ya taasa' man:

—Paapa pia morî pe tîwe'sen ko'mamî e'pai man innape ikupî tîuya wenai *Hc 2.4*

—taasai'ya man. ¹² Tîise Moisésya yenupanto' rî'pîya taa pepîn tiwin kin. —Innape Jesus ku'tî yairon pe awanîkonpa —taiya pepîn. Tîise taiya:

—Seeni' konekakî, seeni' kî'kupî

—taiya.

—Mîrîrî yawîrî tîwe'sen ko'mamî pe man morî pe *Lv 18.5*

—taasai'ya man.

¹³ Mîrîrî warantî uurî'nîkon wanî'pî Paapa nîtaruma'tîkon pe teuren tîise upata'se' ya' Cristoya imo'ka'pî tîpona uurî'nîkon pîika'tîpa kai'ma, uye'ma'pîiya'nîkon pakî'nan pona tîsa'manta yai. Î' kai'ma Paapa e'menukasa'ya taasa' man:

—Tamî'nawîronkon manni'kan imaku'i'san yei pî' e'weyokka'san wanî Paapa nîtaruma'tîkon pe *Dt 21.23*

—taasai'ya man. ¹⁴ Mîrîrî e'kupî'pî î' kai'ma morî kupî tûuya ta'pî Paapaya Abraão pî' e'ku'to'pe mîîkîrî Jesus Cristo wenai manni'kan Judeuyamî' pepîn ton pe. Moropai uurî'nîkon tamî'nawîronkonya innape ikupî wenai Paapaya itîrîuya ta'pî Morî Yekaton Wannî yapî'to'pe awe'kupî'pî.

Î' Ta'pî Tûuya Kupî Paapaya Abraão Yarakkîrî

¹⁵ Uyonpayamî' anepu'tîkon ton ekaremekîuya sîrîrî î' kai'ma ko'mannî yekare. A'kî, î' pensa asakî'nankon pemonkonyamî' yai to' eseta. Teeseurîma'pîkon kupî to'ya î' kai'ma ta'pî tûuya'nîkon yawîrî. Anî'ya î' kai'ma ta'pî tûuya miakanma eserîke pra awanî tiaron pe î' ta'pî tûuya. ¹⁶ Mîrîrî warantî Paapaya tîmaimu tîrî'pî Abraão nurî'tî pia moropai ipa rî'pî pia. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' tu'kankon pemonkonyamî' iparî'san pî' pra taasai'ya man. Tîise tiwinan pî' neken, iparî'pî Cristo pî' eeseurîma'pî. ¹⁷ Î' ankapai uurî e'to' pî' tauya sîrîrî. Paapaya esetanto' ton kupî'pî moropai mîrîrî yawîrî ikupî tûuya ta'pîiya. Mîrîrî tîpo 430 kono' esuwa'kasa' tîpo, Paapaya unkupîkon ton tîrî'pî Moisés nurî'tî pia. Mîrîrî wenai inî'rî kupîuya pepîn î' ta'pîuya Abraão yarakkîrî taiya pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen tîwî ikupî'pîiya taa eserîke pra man. ¹⁸ Maasa pra uurî'nîkon yapisî Paapaya pepîn Moisésya yenupanto' yawîrî ko'mannî wenai. Mîrîrî yawîrî awanî ya moriya î' ta'pî tûuya Abraão nurî'tî pî' tîmaimu kupîiya pepîn e'painon. Tîise epe'mîra Paapaya itîrî'pî Abraão pia, ta'pî tûuya ye'nen.

19 Mîrîrî wenai uurî'nîkon yapisî ye'ka pe pra, tîise î' ton pe mîrîrî Moisésya yenupanto' ton tîrî'pî Paapaya? Mîrîrî tîrî'pîiya î' kai'ma Paapa e'to' itu'se yawîrî pra e'nî epu'tîpa kai'ma itîrî'pîiya. Tîise ipatîkarî aako'manto'pe pra, aako'manto'pe manni' Abraão parî'pî, ipî' Paapa eseurîma'pî, manni' erepamî pîkîrî. Mîrîrîya î' pensa Moisés nurî'tî pia tímaimu tîisai'ya ya, Paapaya itîrî'pî tímîrî ton pe teeseurîmasanon inseriyamî' wenai. 20 Tîise Abraão nurî'tî yarakkîrî Paapa eseta yai, tímîrî pe eeseurîma'pî yarakkîrî, anî' tiaron wenai pra. [Mîrîrî ye'nen ipîkku pe panpî' Paapa esetato' wanî Abraão nurî'tî yarakkîrî, Moisés pia intîrî'pî yentai.]

Moisésya Yenupanto' Wanî

Imakui'pî Pe E'nîto' Epu'to'pe

21 Mîrîrî ye'nen î' kai'ma esenumenkan mîrîrî pî'? Innape Moisés nurî'tî pia Paapa nîtîrî'pî wanî, innape Abraão nurî'tî yarakkîrî Paapa esetato' wanî warantî? Inna, sa'nîrî to' wanî innape. Maasa pra Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî tîiko'mansenonya Paapa winîpai tîiko'manto' ton yapisî e'painon, teuren tîise yapisî to'ya pepîn, maasa pra Paapa maimu yawîrî to' wanî pepîn tiwin kin. 22 Mîrîrî warantî Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' imakui'pî ku'sa' tîuya'nîkon ye'nen, tamî'nawîronkon yentai imakui'pî enasa' mîrîrî wenai. Mîrîrî ye'nen manni'kanya neken innape Jesus Cristo ku'nenanya tîwe'pîika'tîto'kon yapisî, ikupî tîuya ta'pî Paapaya yawîrî.

23 Tîise maasa Cristo erepamî pra tîise, pena Moisésya yenupanto' rî'pîya uurî'nîkon pîika'tî'pî,

î' kai'ma ko'mannîto'pe ekaremekî'pîiya. Mîrîrî Moisésya yenupanto' rî'pî wanî'pî uurî'nîkon yenupato'pe awanî'pî, Cristo erepamî pîkîrî sîrîrî non pona. ²⁴ Tîise Cristo erepansa' ye'nen, epu'tî man, innape ikupî wenai, yairon pe Paapaya uurî'nîkon yapisî, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî ko'mannî wenai pra. ²⁵ Tarîpai eerepansa' man. Mîrîrî ye'nen inî'rî Moisésya yenupanto' rî'pî wanî pepîn uyenupanenkon pe, maasa pra innape Cristo kupî ye'nen.

²⁶ Maasa pra innape ikupîya'nîkon wenai tamî'nawîrî amîrî'nîkon wanî Paapa munkîyamî' pe manni' Jesus Cristo yarakkîrî tîiko'mansenon pe awanîkon. ²⁷ Î' pensa amîrî'nîkon esenpatakona yai ta'pîya'nîkon: —Tarîpai uurî Paapa pemonkono, penaro' uyeserurî'pî kupîuya pepîn tîise amenan pe uyeseru ton yapisîuya sîrîrî. Amenan pon wanî yeka'ma warantî uyeseru ton yapisîuya Cristo winîpai. ²⁸ Mîrîrî wenai taa eserîke pra awanî uurî Judeu, Judeu pepîn yentainon taa pepîn. Taa pepîn nîrî uurî anî' poitîrî pepîn, to' poitîrî yentainon taa pepîn. Moropai taa pepîn uurî warayo', wîri' yentainon taa eserîke pra awanî. Maasa pra Paapaya tamî'nawîronkon amîrî'nîkon era'ma, se' kaisarî Jesus Cristo yarakkîrî aako'mamîkon wenai. ²⁹ Aasîrî amîrî'nîkon wanî Cristo pemonkono pe tîwe'sanon pe. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon wanî nîrî Abraão nurî'tî payanî'san pe Cristo warantî. Mîrîrî ye'nen Abraão pî' Paapa nekaremekî'pî yapisîya'nîkon pe naatî.

4

¹ Î' amîrî'nîkon pî' ankapai e'to' pî' tauya sîrîrî.

Maasa era'matî. More pe tîise itun sa'manta yai, tamî'nawîrî temanne pe awanî, tîise itesa' pe aako'mamî eserîke pra awanî, more pe awanî ye'nen. ² More pe awanî tanne, tiaron pe-monkonya ko'mannîpî e'pai awanî. Mîikîrî wanî more esa' pe. Moropai itemanne esa' pe awanî. Imaimu yawîrî more ko'mamî î' pensa kure'ne teenasa' pîkîrî, iku'to'peiya ta'pî itun nurî'tîya pîkîrî. ³ Mîrîrî warantî nîrî anna Judeuyamî' wanî'pî, more wanî kaisarî, maasa Cristo yekare eta pra tîise. Mîrîrî yai ko'mannî'pî î' kai'ma pata yeseru yawîrî e'pîika'tînto'pe kai'ma. ⁴ Tîise î' pensa Paapa munmu erepanto' weiyu eseporî'pî, eesenpo'pî more pe wîri' yai. Moropai mîikîrî ko'mamî'pî Moisés nurî'tîya yenu-panto' yawîrî. ⁵ Mîrîrî yawîrî aako'mamî'pî maasa pra uurî'nîkon mo'kapa kai'ma mîrîrî Moisésya yenu-panto' rî'pî winîpai. Mîrîrî yawîrî pra e'nî ye'nen e'taruma'tîn kupî tanne uurî'nîkon mo'ka'pîiya. Moropai uye'ma'pîiya'nîkon tîisa'manta ke, Paapa munkî pe uurî'nîkon enato'pe.

⁶ Uurî'nîkon wanî tarîpai Paapa munkîyamî' pe. Mîrîrî ye'nen uyewankon ya' Paapaya Morî Yekaton Wannî yarima'pî. Mîikîrî wanî inmu yekaton pe. Mîikîrîya taa –Paapa, uyun –taiya. Mîrîrî wenai uyunkon pe Paapa wanî epu'tî. ⁷ Moriya amîrî'nîkon wanî pepîn ipoitîrî pe. Tîise inmukuyamî' pe pu'kuru awanîkon. Moropai inmukuyamî' pe awanîkon ye'nen, Paapaya tamî'nawîronkon tînmukuyamî' pia temanne tîrî aapia'nîkon.

Paulo Esewankono'ma

Galácia Po Tũko'mansenon Pĩ'

8 Pena amĩrĩ'nĩkonya Paapa epu'tĩ pra awanĩ yai, mia' ke ikonekasa' yapurĩ'pĩya'nĩkon. Ipoitĩrĩ warantĩ aako'mamĩ'pĩkon tũse Paapa pe pra tũse. 9 Tũse tarĩpai amĩrĩ'nĩkonya Paapa epu'sa' man. Taapai'nĩkon man Paapaya amĩrĩ'nĩkon epu'sa' man. Tũse ĩ' wani' awanĩ ye'nen tiaron poitĩrĩ pe awe'to'pe enna'popai awanĩkon? Moisés nurĩ'tĩya yenupanto' yawĩrĩ awanĩkon ya, awe'pũka'tĩkon kai'ma eesenumenkakon? Awe'pũka'tĩkon pepĩn. 10 ĩ' ton pe taaya'nĩkon, ipĩkku pe iweiyu ton tĩmo'kapĩ'se? Judeuyamĩ' yeseru yawĩrĩ e'pai naatĩ? Kapoi era'tĩ pe yapurĩ moropai kono' mo'ta yai yapurĩ, amenan kono' ewomĩ yai yapurĩ taaya'nĩkon, ĩ' pe pra rĩ tũse? 11 Mararĩ pra apĩ'nĩkon esewankono'man pĩ' wai. Teuren kure'ne akore'ta'nĩkon uuko'mamĩ'pĩ esenyaka'ma pĩ' itekare ekaremekĩ pĩ' mĩrĩrĩ yawĩrĩ pra awanĩkon sĩrĩrĩ. Mĩrĩrĩ ye'nen aapia'nĩkon ĩ' pe pra rĩ mĩrĩrĩ unekaremekĩ'pĩ wanĩ sĩrĩrĩ.

12 Uyonpayamĩ', esatũya sĩrĩrĩ apĩ'nĩkon ĩ' kai'ma uurĩ wanĩ warantĩ, Moisés nurĩ'tĩya yenupanto' yawĩrĩ pra awanĩkon yu'se wai. Inna seru' pepĩn uurĩ ena'pĩ amĩrĩ'nĩkon warantĩ mĩrĩrĩ Moisésya yenupanto' rĩ'pĩ yawĩrĩ pra. Mĩrĩrĩ yai ĩ' kai'ma imakui'pĩ pe uwinĩkĩ eeseurĩmasa'kon pra naatĩ. 13 Mannĩ' yai Jesus Cristo yekare ekareme'se akore'ta'nĩkon erepamĩ'pĩ e'mai' pe, pri'ya pra wanĩ ye'nen. 14 Tũse mĩrĩrĩ wenai uyewanmarĩya'nĩkon pra awanĩ'pĩkon. Uyu'se awanĩkon pĩn, pri'ya pra esepu'tĩ tanne. Tũse uyapisi'pĩya'nĩkon awakĩrikon pe manni' Paapa

narima'pî inserî yapisiya'nîkon warantî moropai Jesus Cristo erepamî akore'ta'nîkon yapisiya'nîkon warantî pu'kuru uyapisiya'nîkon. ¹⁵ Amîrî'nîkon wanî'pî kure'ne taatausinpai. Mîrîrî yai tîise î' kai'ma eenasa'kon mîrîrî? Tauya apî'nîkon kure'ne aatausimpa'pîkon î' antîîpai awanî'pîkon uupia mararî pra kure'ne ayenukon rî tîmo'kai antîîpai awanî'pîkon uupia. ¹⁶ Mîrîrî warantî awanîkon tîpo, ayeyatonkon pe enasa' sîrîrî moriya. Maasa pra yairî eseurîma ye'nen, uyu'se pra eenasa'kon mîrîrî?

¹⁷ A'kî, insamoro warayo'kon wanî kure'ne amîrî'nîkon winîkî tîise inkamoro esenumenkato' wanî morî pe pra. To' esenumenka amîrî'nîkon pantaka yu'se inî'rî upîinamaya'nîkon namai. Upîinamaya'nîkon yentai tîpîinamakonpa apantakon to'ya. ¹⁸ Inna, seru' pepîn kure'ne amîrî'nîkon winîkî to' esenumenka ya, morî kupîkonpa, î' wani' pra man. Mîrîrî warantî uurî esenumenka, ayarakkîrî'nîkon neken uurî wanî yai pra, tîise o'non pata aminke wanî tanne. ¹⁹ Uyonpayamî', unsa'namakon, kure'ne apî'nîkon esenumenka, unmukuyamî' warantî awanîkon ye'nen. Uurî wanî asankon warantî. Manni' wîrî', more yanya tîmoron epu'tî tînre yenpoto' tûya weiyu yai warantî umoron epu'tûya awenai'nîkon. Maasa pra kure'ne itu'se wanî amîrî'nîkon ena Cristo warantî iteseru warantî aako'mamîkonpa. ²⁰ Kure'ne esenumenkan pî' wai akore'ta'nîkon e'pai wanî pî' ayarakkîrî'nîkon eseurîmato'pe, uurî pe pu'kuru, kure'ne apî'nîkon teesewankono'mai uuko'mamî wenai.

Agar Moropai Sara Yekare Pî' Eeseurîma'pî

Uurî'nîkon Yenupato'pe

21 Amîrî'nîkon manni'kan Moisésya yenupanto' rî'pî yawîrî e'pai'nîkon. Maasa ka'tî upî'. Etasa'ya'nîkon pra naatî, î' kai'ma Moisés nurî'tîya yenupanto' yekare? 22 Mîrîrîya ta'pî pena Abraão nurî'tî munkîyamî' wanî'pî asakî'ne warayo'kon. Tiwinan wanî'pî ipoîtîrîpa' Agar more pe. Moropai tiaron wanî'pî ino'pî pu'kuru Sara more pe, ipoîtîrîpa' pepîn. 23 Mîîkîrî ipoîtîrîpa' more esenpo'pî î' kai'ma pemonkon esenpo warantî, tiaron pe pra. Tîise ipoîtîrîpa' pepîn ino'pî more esenpo'pî î' kai'ma kupî tûuya ta'pî Paapaya yawîrî.

24 Mîrîrî to' yekarekon wanî yenupanto'pe. Inkamoro asakî'nan wîri'sanyamî' yekare wanî î' kai'ma Paapa esetato'pe pemonkonyamî' yarakkîrî. Tiwin wanî manni' wî' po Moisés nurî'tî pia tîmaimu rumakaiya ekareme'nen pe, mîîkîrî Agar wanî. Mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî tîiko'mansenon pe wanî to' poitîrîtonon warantî. 25 Manni' wî', Sinai itese' wanî Arábia pata po tîwe'sen pe. Mîrîrî yekare ekareme'nen pe Agar wanî. Moropai manni'kan Jerusalém po tîiko'mansenon, Judeuyamî' ko'mamî mîrîrî yawîrî to' poitîrîkon warantî. 26 Tîise manni'kan Cristo pemonkonoyamî' wanî Moisésya yenupanto' rî'pî yawîrî tîwe'sanon pe pra, to' poitîrî pe pra. Inkamoro ko'manto' wanî ka' po, tarîron Jerusalém yentai tîwe'sen. Mîrîrî amenan Jerusalém wanî usankon pe. Mîrîrî ekareme'nen pe Sara, Abraão no'pî rî'pî wanî, maasa pra ipoîtîrîpa' pra tîwanî ye'nen. 27 Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Amîrî wîri', manni' î' pensa more yenpotîpon pepîn taatausinpai e'kî.

Amîrî î' pensa more morontasa' epu'tîtîpon pepîn.

Mararî pra entaimepî'kî aatausinpasa' wenai.

Maasa pra manni' wîri', inyo nîrumaka'pî,
mîikîrî payanî'san wanî kupî sîrîrî mararî pra,
manni' tînyo yarakkîrî tîiko'mansen payanî'san yentai

54.1

Is

taasai'ya man.

²⁸ Tarîpai uyonpayamî', amîrî'nîkon wanî manni' Abraão munmu, Isaque warantî. Maasa pra eesenpo'pî Paapa maimuya taasa' yawîrî. Mîrîrî warantî nîrî amîrî'nîkon wanî Paapa munkîyamî' pe, innape imaimu kupîya'nîkon ye'nen. ²⁹ Isaque esenpo'pî Morî Yekaton Wannî wenai tîise Ismael esenpo'pî tîyun wenai. Mîrîrî pikînsa' takon taruma'tî pia'tî'pî Ismaelya. Mîrîrî warantî Moisésya yenupanto' rî'pî yawîrî tîwe'sanonya Cristo pemonkono pe tîwe'sanon taruma'tî sîrîrî. ³⁰ Tîise î' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya nai? Taasai'ya man see warantî:

—Tîwî ano'pî poitîrîpa' yarimakî attîto'pe tîne yarakkîrî.

Maasa pra mîikîrî poitîrîpa' moreya tîyun winîpai intîrî yapisî eserîke pra man manni' ipoitîrîpa' pepîn

ano'pî pu'kuru moreya intîrî yapisî manni' warantî

Gn 21.10

—ta'pî Paapaya Abraão pî' pena. ³¹ Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', uurî'nîkon wanî pepîn tiwin kin manni' ipoitîrîpa' munkîyamî' warantî tîwe'sanon

pe. Tîise manni' ipoitîrîpa' pepîn, ino'pî pu'kuru munkî warantî e'nî.

5

Moisés Yenupanto' Rî'pî Yawîronkon Maimu

Tetai Pra E'tî

¹ Cristoya uurî'nîkon mo'ka'pî penaro' uyeserukon winîpai inî'rî mîrîrî yawîrî eseka'nunkan yuwa namai. Maasa pra pena mîrîrî warantî e'nî'pî yairon pe e'nîto'pe teuren. Tîise Cristoya neken ukupîkon yairon pe. Mîrîrî ye'nen sa'me e'tî, inî'rî penaro' ayeserukon yawîrî awanîkonpa tîwenna'poi pra e'tî.

² Maasa etatî. Yairon pî' uurî Paulo eseurîma sîrîrî see warantî. Amîrî'nîkon eturumaka ya, amerekon pi'pî pottî ya'tî pî' yairon pe eenakonpa Paapa pia, Judeuyamî'ya ikupî warantî. Mîrîrî kupîya'nîkon wenai, morî pe Cristoya akupîkon pepîn. Mîrîrî yawîrî aako'mamîkon ya, Cristo nîkupî'pî wanî e'painon î' pe pra rî aapia'nîkon.

³ Inî'rî ankapai wai mîrîrî rî apî'nîkon. Mîrîrî ye'ka ku'nen pemonkon wanî ya, moriya mîlkîriya tamî'nawîrî mîrîrî Moisés nuri'tîya yenupato' yawîrî ikupî ko'mannîpî e'pai awanî tîwa'kai pra.

⁴ Inkamoro esenumenka mîrîrî ku'sa' tîuya'nîkon wenai Paapaya uyapisîkon kai'ma to' esenumenka, maasa pra Moisés nuri'tîya yenupanto' yawîrî tîwanîkon ye'nen, tîise inkamoro atarimasa' mîrîrî mîlkîrî Cristo morî pe ku'to' ton piapai, mîrîrî epe'mîra Paapa nîtirî anapi'pai pra tîwanîkon wenai. ⁵ Tîise uurî'nîkonya inîmîkî î' kai'ma Paapaya uurî'nîkon yapisî, yairon

pe uku'sai'ya'nîkon ye'nen. Uurî'nîkon yapisîiya, epu'tî emapu'tî Morî Yekaton Wannîya. Mîrîrî pîkînsa', moropai innape iku'to' wenai, Moisésya yenupanto' rî'pî kupî wenai pra, uurî'nîkon yapisîiya morî pe. ⁶ Mîrîrî warantî Cristo yarakkîrî uurî'nîkon wanî tiaronkon yentai e'ku'nî pî' pra. Mîrîrî ye'nen mîrîrî amerekon pi'pî pottî ya'tîto' wanî î' pe pra, tîise e'sa'namanto', moropai innape Cristo ku'to' wenai uurî'nîkon e'pîika'tîn.

⁷ A'kî uyonpayamî', pena amîrî'nîkonya Cristo nîkupî'pî kupî'pî innape, moropai mîrîrî kupî pî' aako'manpî'tî'pî, awe'pîika'tî'pîkon. Tîise anî'ya mîrîrî kupîya'nîkon pra awanî emapu'tî'pî, yairon yawîrî aako'mamîkon namai? ⁸ O'non ye'ka pe amîrî'nîkon yeka'nunka'pîiya tîwî ikupîkonpa? Mîrîrî kupî'tîpono'pî wanî amîrî'nîkon yarakkîrî Paapa pe pra, manni' amîrî'nîkon yannotîpon pe pra. ⁹ Taa to'ya manni' warantî: —Mararon kîsere'na yai'meto' ke yai'mesa' ya, tamî'nawîrî mîrîrî kîsere'na yai'mesai'ya wanî — taa to'ya. Mîrîrî warantî tamî'nawîrî amîrî'nîkon esenku'tî eserîke awanî seru'ye'kon pî'. ¹⁰ Tîise uyonpayamî', mîrîrî ye'ka kupî pî' aako'mamîkon eserîke pra akupîkon pî' wai. Tîise î' kai'ma yairî eesenumenkato'kon ton erepamî kupî pî' wai yairî. Maasa pra Cristo yarakkîrî e'nî ye'nen. Moropai manni' pemonkon, mîrîrî ye'ka kupîya'nîkon emapu'tî'tîpon, mîîkîrî ye'ka taruma'tî Paapaya eserîke awanî epu'tî pî' wai. Mîrîrî kupîiya anî' pe awanî tepu'se pra.

¹¹ Uyonpayamî', tiaronkon esenumenka amerekon pi'pî pottî ya'tî ekaremekî pî'

uuko'mamî kai'ma. Tîise e'pîika'tînto'pe mîrîrî Judeuyamî' yeseru ekaremekîuya ya, Judeuyamî' ekore'ma pepîn e'painon, eseurîmato' pî'. Tîise Cristo sa'mantato' yekare ekaremekîuya ye'nen, Judeuyamî' ekore'ma mîrîrî pî'. ¹² Moropai î' kai'ma inkamoro ye'ka pemonkonyamî'ya Judeuyamî' yeseru ya' amerekon pi'pî pottî ya'tî yu'se to' wanî ya, uurî pia ipi'pî neken ya'tî to'ya e'pai pra awanî, tîise tamî'nawîrî tîmerekon ya'tî to'ya to' esemuka e'pai awanî tiwin ite'ka.

¹³ Amîrî'nîkon yanno'pî Paapaya uyon-payamî', Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî eeseka'nunkakon namai. Tîise mîrîrî ye'ka winîpai eemo'kasa'kon pî' ke'wapu'tîti penaron ayaserukon rî'pî maimu pe. Tîise mîrîrî warantî pra eetî'nînmakon e'pai man. Mîrîrî wenai tiaronkon pîika'tîti. ¹⁴ Maasa pra tamî'nawîron Moisés nurî'tîya yenupanto' wanî tiwin. Ta'pîiya see warantî:

—Awanîyakon sa'namakî aawarîrî awe'sa'nama
manni' warantî *Lv 19.18*

—ta'pîiya. ¹⁵ Tîise eesiyu'pîtîkon pî' aako'mamîkon ya, morî pe Cristo yarakkîrî aako'mamîkon pepîn. Mîrîrî ye'nen aka, tîwarî e'tî mîrîrî warantî aako'mamîkon namai.

Morî Yekaton Wannî Nama Tarîron Ka'rî Uyeserukon Yawîrî Ko'mannî

¹⁶ Î' ankapai e'to' mîrîrî pî' tauya sîrîrî. Tîwî Paapa winîpainon Morî Yekaton Wannîya amîrî'nîkon pinunpa o'non poro itu'se tîwanî pîkîrî. Mîrîrî kupî mîikîrîya tanne, tarî itu'se awe'to'kon maimu yawîrî pra awanîkon. ¹⁷ Maasa pra tarî itu'se e'nîto' uyeserukon wanî Paapa winîpainon

Morî Yekaton Wannî yewanma pe, moropai itu'se Morî Yekaton Wannî e'to' wanî uuri'nîkon yewanma pe. Mîrîrî ye'nen inkamoro wanî sa'nîrî eseyaton pî'. Mîrîrî pîkînsa' amîrî'nîkonya itu'se awe'to'kon kupî eserîke pra man. ¹⁸ Tîise Morî Yekaton Wannî maimu yawîrî awanîkon ya, tiwin kin Moisésya yenupanto' rî'pî yawîrî pra awanîkon.

¹⁹ A'kî, maasa era'matî. Imakui'pî tesorukon yawîrî tîwe'sanon yeseru wanî teesera'mai. To' yeseru wanî se' tapairî tîwe'sanon pe wîri'sanyamî' yarakkîrî. Se' tapairî wîri'sanyamî' wanî warayo'kon yarakkîrî. Nura kupî to'ya, to' eppepî pepîn. ²⁰ Moropai mia' ke ikonekasa' yapurînenan pe to' wanî. Moropai pia'sanyamî' yapurînenan pe to' wanî. Mîrîrî kupî tîuya'nîkon wenai pemonkon yeyaton pe to' wanî. Teepîsanon pe to' wanî. Teekore'masanon pe to' wanî. Moropai tîkinmuwasenon pe to' wanî. Moropai tu'ke î' yu'se tîwe'sanon pe to' wanî. Inkamoro ye'kakon wanî tîwe'pantakakon tîwarîrî'nîkon tiaronkon yarakkîrî. ²¹ Inkamoro wanî î' kai'ma tiaron yemanne yu'se tîwe'sanon pe. Teetînsenon pe to' wanî. Teesiyu'pî'sanon pe to' wanî. To' ko'mamî mararî pra mîrîrî ye'kakon imakui'pî kupî pî'. Mîrîrî ye'nen tauya inî'rî pena ta'pîuya warantî. Mîrîrî ye'kakon ku'nenan esa' pe Paapa wanî pepîn. Inkamoro wîtî eserîke pra awanî Paapa pia. Ipatîkarî yarakkîrî to' ko'mamî pepîn.

²² Tîise Morî Yekaton Wannî maimu yawîrî e'nî'nîkon ya, e'nî see warantî: e'sa'naman, atausinpan, tîwanmîra e'nî, teekore'masen pe pra e'nî, nari' pe pra e'nî, morî pe e'nî yairî î' ta'pî yawîrî e'nî, ²³ mîi pe tîwe'sen pe pra e'nî,

uuwarîrî'nîkon wanî teetî'nînmasen pe e'nî. Mîrîrî warantî morî pe e'nî ya, anî'kanya yenupanto' puremekî pepîn. ²⁴ Manni'kan Jesus Cristo yapisitîponkonya penaro' imakui'pî tesorukon rumaka'pî. Maasa pra pakî'nan pona Cristo sa'manta'pî wenai, morî pe uuri'nîkon kupîpa. Mîrîrî ye'nen inî' imakui'pî anku'pai pra enanî'pî. ²⁵ Morî Yekaton Wannîya upîka'tîsa'kon ye'nen imaimu yawîrî ko'mannî yuwapai'nîkon. Tîwî mîikîrî esenyaka'ma ko'mannîto' ya' tîpai'nîkon. ²⁶ Uuri'nîkon atapurî eserîke pra man tiaron uyonpakon yentai ipîkku pe e'nî pî'. Anî' ekore'ma eserîke pra man mîrîrî warantî. Tiaron warantî ipîkku pe e'pai e'nî pî' o'ma'tan eserîke pra man. Mîrîrî warantî ikupî pî' ko'mannî e'pai'nîkon pra man.

6

Awe'pîka'tîkon Yuwatî

¹ Uyonpayamî', anî'ya amîrî'nîkon kore'ta imakui'pî kupî eposa' ya, manni' Morî Yekaton Wannî maimu yawîrî tîwe'senya mîikîrî pîika'tî e'pai awanî, inkupî'pî wenai. Imakui'pî pe tînkupî'pî wanî epu'to'peiya moropai irumakato'peiya. Tîise mîrîrî kupîiya e'pai awanî mîi pe tîwe'se pra, tîise morî pe. Moropai tîwarî si'ma ikupîiya e'pai awanî, imakui'pî ya' nîrî teena namai. ² Awe'pîka'tîkon yuwatî ayonpakon pokonpe. To' meruntîannîpî yuwatî to' atausinpato'pe. Moropai mîrîrî warantî ikupî pî' aako'mamîkon ya, Cristoya ta'pî yawîrî ikupîya'nîkon mîrîrî. «Maasa pra ta'pîiya: — Ayonpakon sa'namatî, tîwî tîku'se pra.» ³ Anî'

esenumenka ya, tîwarîrî ipîkku pe tîwanî pî', ipîkku pe pra si'ma, mîikîrî esenku'tîsa' sa'ne mîrîrî tîwarîrî. ⁴ Mîrîrî ye'nen tiwin pî' si'ma warîrî wanî esera'man e'pai awanî. Í' rî ku'sa', morî ku'sa' imakui'pî ku'sa' era'mapai man. Morî ku'sa' epu'tî ya, moriya mîrîrî pî' atapurîn. Morî pe tiaron yeseru wenai iwarantî atapurîn eserike pra man. ⁵ Maasa pra tiwin pî' si'ma uyeserukon unkupî'pîkon esera'ma kupî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen Cristo pia erepannîsa' ya, uurî'nîkonya rî unkupî'pîkon ku'sa' ekaremekî kupî sîrîrî ipî'.

⁶ Amîrî'nîkon kore'ta Cristo yekare pî' ayenu-panenkon wanî ya, mîikîrî pîika'tîya'nîkon yuwatî, tamî'nawîrî itu'se awe'to' pî' morî pe. Itekkari ton pî' ito' ton ke, ipata'se' ton ke, mîrîrîkon ke ipîika'tîya'nîkon yuwatî.

⁷ Tauya sîrîrî see warantî. Paapa yenku'tîya'nîkon kai'ma kîsenku'tîtî, tamî'nawîrî Paapaya epu'tî tanne. Maasa era'matî. Warayo'ya tînmîri pîmî ya, mîrîrî inpîmî'pî aro'ta moropai eepeta. Mîrîrî tînpîmî'pî mo'kaiya. Tiaron pe eepetasa' pra awanî. ⁸ Mîrîrî warantî nîrî anî'ya morî ku'sa' ya, Morî Yekaton Wannî atausinpato' yawîrî morî eporîiya Morî Yekaton Wannî winîpai, ipatîkarî tîiko'manto' ton. Tîise anî'ya imakui'pî ku'sa' ya, itu'se teesenumenka yawîrî, mîikîrîya imakui'pî yepe' pe e'taruma'tînto' eporî, aasa'manta ipatîkarî. ⁹ Mîrîrî ye'nen morî kupî pî' ko'mannî teeseta'kai pra. Tîwîrî ikupî pî' e'nîpai man, maasa pra í' pensa yapisî weiyu erepamî yai, yapi'to'pe'nîkon. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen

tîwîrî ikupî eserîkan wanî ya, morî ku'pai'nîkon man tamî'nawîronkon yarakkîrî. Tîise ikupî ya, manni'kan uyonpakon innape Jesus Cristo kupîtîponkon pîika'tî yuwapai man, maasa pra inkamoro wanî ye'nen uyonpakon pe. Moropai innape iku'nenan pepîn nîrî pîika'tîtî.

Paulo Esekaremekî

Moropai Tiwinkano'pî Pe Panamaiya

¹¹ Uurîya sîrîrî kaareta menuka sîrîrî uyenya ke pu'kuru aapia'nîkon. Maasa era'matî î' kai'ma inonkon pe imenukasau'ya.

¹² Tarîpai tauya sîrîrî apî'nîkon insamoro ayenupanenkon pî'. Inkamoro wanî ipîkku pe tîwe'ku'sanon pe. —Amerekon pi'pî pottî ya'tîtî, —taa pî' to' ko'mamî teese'ka'nunkai. Mîrîrî kupîya'nîkon yu'se to' wanî tîpî'nîkon Judeuyamî' o'ma'ta namai. Maasa pra Cristo sa'mantato' yekare neken ekaremekî to'ya ya, Judeuyamî'ya to' taruma'tî e'painon. ¹³ Tîise mîrîrî warantî amîrî'nîkon ena yu'se tîwe'sanonya tamî'nawîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' kupî pepîn. Tîise tîmaimukon pe mîrîrî ku'sa'ya'nîkon wenai atapurîpai to' wanî. Taa to'ya: —Anna maimu pe iku'sa' to'ya —taa to'ya. Mîrîrî kupîya'nîkon yu'se to' wanî, poro po neken teesera'masen ton api'pîkon pî'. ¹⁴ Tîise uurî wanî pepîn inkamoro warantî. Jesus Cristo sa'mantato' neken ku'nen pe wanî innape. Maasa pra Jesus sa'manta'pî wenai uurî nîrî, uusa'manta'pî iwarantî. Mîrîrî ye'nen Paapa yapurînenan pepîn warantî e'pai pra wai. Moropai mîrîrî wenai tîpia'nîkon uurî yu'se pra to' wanî, Cristo warantî wanî ye'nen.

15 Í' wani' awanî pepîn Paapa pia, mîrîrî warantî e'nî ya, Judeuyamî' yeseru ya' e'nî tanne, to' yeseru ya' pra e'nî tanne. Tîise Paapa wanî pemonkon yeseru miakanmapai amenan pe awe'to'pe. 16 Moropai tamî'nawîronkon manni'kan sîrîrî yawîrî yapurînenan wanî ya, inkamoro pia tîwanmîn moropai tî'noko'manto' wanî mîrîrî. Tamî'nawîronkon Paapa pemonkonyamî', innape yapurînenan pia Paapaya itîrî yu'se wanî.

17 Mîrîrî ye'nen anî'ya taa: —Cristo naipontî'pî pepîn amîrî, yu'se pra wai. Maasa pra sîrîrî uyesa'ya ekaremekî sîrîrî î' kai'ma erekî' pe wanî. Mîrîrîya Jesus Cristo wanîyakon pe wanî ekaremekî sîrîrî, uyera'manenanya uyera'mato'pe.

18 Uyonpayamî', morî epe'mîn tîrî Uyepotorîkon Jesus Cristoya yu'se wai tamî'nawîronkon amîrî'nîkon pia. Moropai ayarakkîrî'nîkon aako'mamî yu'se wai. Mîrîrî warantî e'pai man. Mîrîrî neken.

Amenan pe paapaya uyetato'kon
New Testament in Macushi (BR:mbc:Macushi)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Macushi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Macushi [mbc], Brazil

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Macushi

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Apr 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

677467a0-0559-5466-b865-742352ca2032